

PRACOVNE NAJAKTÍVNEJŠÍ SÚ NA SLOVENSKU OBYVATELIA VO VEKU 50 ROKOV

Viac mužov ako žien vlni pracovalo najmä počas materstva, následne aj v dôchodkovom veku. Najviac boli do pracovného trhu zapojení päťdesiatnici, keď aspoň cent zarobilo vyše 79 % obyvateľov Slovenska narodených v roku 1973.

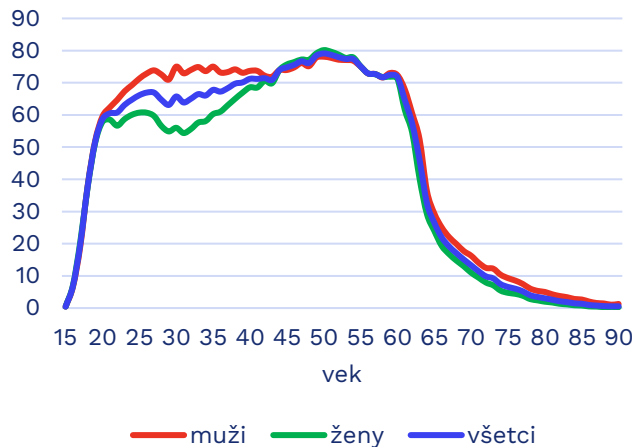
- V ISA sme sa pozreli na intenzitu zapojenia obyvateľov do ekonomiky podľa veku a pohlavia na základe dát Sociálnej poisťovne. Porovnali sme počet žien a mužov, ktorí majú aktívny príjem, s celkovým počtom obyvateľov v danom veku. Ten zahŕňa nielen ekonomicky aktívnych ľudí (zamestnaných a nezamestnaných), ale napríklad aj pasívnych ľudí bez práce, zdravotne znevýhodnených či obyvateľov, ktorí dlhodobo pracujú v zahraničí.
- Do 20 rokov života je zapojenie žien a mužov takmer rovnaké. Rozdiel spôsobený materstvom narastá do 30 rokov, keď je najväčší (pracuje 75 % mužov a 56 % žien). Potom sa zmenšuje až do vyrovnania vo veku 42-44 rokov (Graf 1).
- Zapojenie do práce rastie až do veku 50 rokov. Následne klesá, najrýchlejšie okolo 63 rokov, keď najviac ľudí odchádza do dôchodku. V dôchodkovom veku pracuje o niečo viac mužov ako žien. Aspoň polovica populácie pracuje vo veku 19-62 rokov.

SLOVENSKO SA DOSTALO NAD PRIEMER EÚ V PODIELE ĽUDÍ V MATERIÁLNEJ NÚDZI

Podľa dotazníkového prieskumu Eurostatu bolo v roku 2023 vo vážnej materiálnej a sociálnej núdzi 7 % obyvateľov Slovenska. Priemer EÚ je 6,8 % (Graf 2). Slovensko tak prvýkrát od začiatku merania v roku 2015 prekonal priemer EÚ (Graf 3).

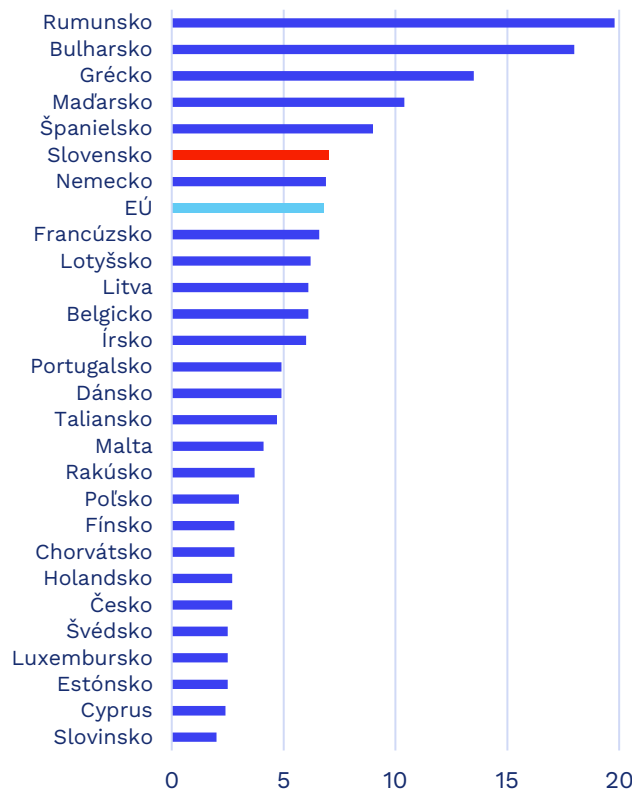
- Najvyšší podiel núdznych je v Rumunsku (19,8 %), Bulharsku (18 %) a Grécku (13,5 %). Z V4 je oproti Slovensku horšia situácia v Maďarsku (10,4 %). Najnižší podiel zaznamenali v Slovinsku (2 %).
- Rozdiely medzi pohlaviami sú minimálne. Na Slovensku bolo v núdzi 6,9 % žien a 7 % mužov. V EÚ to bolo 7,2 % žien a 6,5 % mužov.
- Od roku 2015 bol podiel obyvateľov v núdzi na Slovensku nižší ako v EÚ a klesal. Zmena nastala s príchodom pandémie, keď sa pokles v EÚ zastavil. Na Slovensku podiel stúpol zo 4,5 % v roku 2020 na vlaňajších 7 %, čím sme prekonal priemer EÚ.
- Osoba je v ťažkej materiálnej a sociálnej núdzi, ak si nemôže dovoliť 7 a viac tovarov, služieb alebo sociálnych aktivít, ktoré väčšina ľudí považuje za nevyhnutné pre primeranú kvalitu života. Ide o súčasť širšieho ukazovateľa miery ohrozenia chudobou alebo sociálnym vylúčením. Dotazníkový prieskum na Slovensku zahŕňa len osoby s určeným miestom bydliska, nepokrýva všetky vylúčené komunity. Podobne to môže byť aj v iných štátoch.

Graf 1: Zapojenie obyvateľov SR do práce v roku 2023 podľa veku a pohlavia (v %)

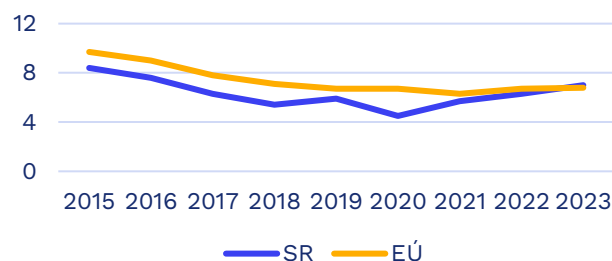

Zdroj: ISA na základe dát Sociálnej poisťovne

Graf 2: Podiel obyvateľov v ťažkej materiálnej a sociálnej núdzi (% obyvateľstva, 2023)

Graf 3: Vývoj podielu obyvateľov v ťažkej materiálnej a sociálnej núdzi (% obyvateľstva)

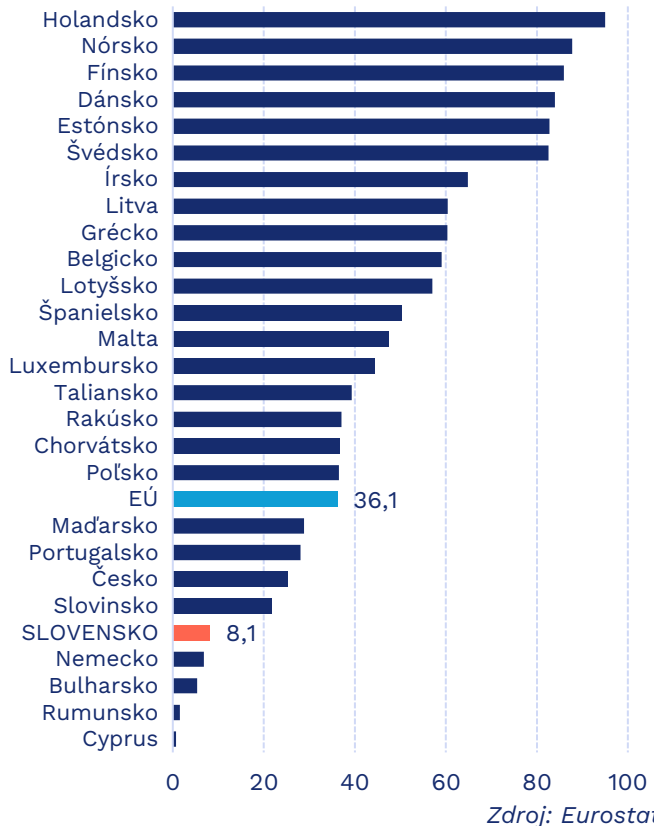
Zdroj: Eurostat, EU SILC

ŠTÁTNE ELEKTRONICKÉ SLUŽBY VYUŽÍVAME ČASTO, NIE VŠAK NA AKTÍVNU KOMUNIKÁCIU

Na Slovensku využívalo vlani elektronické služby verejnej správy (e-government) 72 % občanov vo veku 16-74 rokov, čo je o 2 percentuálne body viac ako priemer EÚ. Podstatne menej občanov (8 %) využilo elektronickú identifikáciu potrebnú na aktívnu komunikáciu so štátom (Graf 4).

- Najviac e-government využívajú v Dánsku, Fínsku, Švédsku a Holandsku (vyše 95 %). Najnižšie hodnoty zaznamenali v Rumunsku (23 %) a Bulharsku (30 %). Celkovo využitie týchto služieb v EÚ vlani vzrástlo.
- Občania najčastejšie online získavali informácie o verejných službách, sťahovali si alebo tlačili úradné formuláre, pristupovali k osobným informáciám a dohadovali si stretnutia alebo rezervácie. V menšej miere využívali podávanie daňových priznaní, prístup k verejným databázam a dokumentom.
- S nárastom využívania e-governmentu na pasívne služby rastie význam elektronickej identifikácie (eID), ktorá je potrebná napríklad pri elektronickej podpise. Približne 8 % občanov SR využilo eID, čo je výrazne menej ako európsky priemer (36 %). Lídrom je Holandsko a severské štáty, kde eID využíva viac ako 80 % populácie. Najnižšie hodnoty zaznamenali Cyprus (1 %), Rumunsko (2 %) a Bulharsko (5 %).

Graf 4: Používanie elektronickej identifikácie v roku 2023 (%)

INOVATÍVNYCH LIEKOV NA RAKOVINU PRIBÚDA, STÁLE ICH VŠAK MÁME NAJMENEJ V REGIÓNE

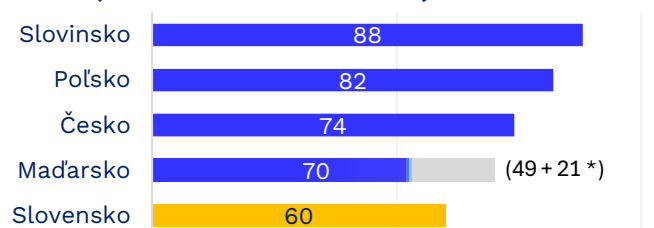
Počet inovatívnych onkologických liekov zaradených do systému úhrad zdravotnými poisťovňami na Slovensku vzrástol od roku 2021 z 31 na 60. Napriek tomu ich máme najmenej vo V4.

- V auguste 2022 sa na Slovensku uvoľnili pravidlá vstupu inovatívnych liekov. Na trh sa tak dostali aj drahšie lieky, ktoré boli predtým na výnimku. Podľa Asociácie inovatívneho farmaceutického priemyslu (AIFP) počet hradených onkologických liekov medziročne vzrástol k februáru 2024 o 13 (zo 47 na 60) a trend je rastúci od roka 2021 (Tabuľka 1).
- Napriek zlepšeniu máme vo V4 stále najmenej registrovaných onkologických liekov (Graf 5). Lekári v Čechách a v Slovinsku, ktoré je lídrom v EÚ, majú pre pacientov na výber viac možností liečby pri každom druhu ochorenia. Kým Česko a Slovinsko majú 6 liekov na rakovinu hrubého čreva, Slovensko len 1 (Graf 6).
- Pred vstupom do systému úhrad sa každý liek vyhodnocuje testom nákladovej efektívnosti. Problémom vysokých nákladov a často neúspešnej liečby rakoviny je neefektívne využitie zdrojov. Mnohé onkologické ochorenia sú zachytené v pokročilom štádiu. Riešením je vyšší dôraz na prevenciu a financovanie súvisiacej infraštruktúry.

Tabuľka 1: Vývoj počtu registrovaných onkologických liekov v SR (február daného roka)

	2021	2022	2023	2024
Slovensko	31	35	47	60

Graf 5: Dostupnosť registrovaných onkologických liekov (stav úhrad február 2024)

* Poznámka: V Maďarsku má 21 liekov zákonom garantované úhrady pre každého onkologického pacienta

Graf 6: Porovnanie počtu registrovaných liekov podľa druhu ochorenia

